

Új utak a felsőfokú könyvtáros képzésben

35 év mérlege Nyíregyházán*

Nyíregyházán 1975-től folyik felsőfokú, főiskolai szintű könyvtáros képzés. Eleinte nappali tagozaton, kétszakos formában, majd 1977/78-tól levelező tagozaton is megindult a képzés földrajz, illetve magyar szakkal párosítva. A szakpárok sora folyamatosan gyarapodott, így lehetőség nyílt a könyvtár mellett magyar, történelem, idegen nyelvek (angol, német, orosz, francia), számítástechnika, matematika, biológia, ének, ügyvitel szakokra jelentkezni és diplomát szerezni. A hallgatói létszám folyamatosan gyarapodott, míg a képzés történetében a 2006/2007-es tanévre elérte a 660 fős csúcst. Az oktatási rendszer átalakítása, a Bologna-rendszerű képzés bevezetése óta a hallgatói létszámunk az egyszakos alapképzés miatt csökkent, a 2010/11-es tanévben 76 beiratkozott hallgatónk van.

Személyi és tárgyi háttér

A szak alapítása Csendes János nevéhez fűződik, ő 1990-ig vezette a Könyvtár tanszék munkáját. Érdemei elévülhetetlenek, hiszen megteremtette azokat az alapokat a könyvtáros szakmai képzés számára, amelyekre építhettek az őt követő tanszékvezetők, szakfelelősök. Emlékét ápoljuk, az MKE területi szervezete nevét viselő díjat, emlékérmét alapított, amelyet évente egy, a megye könyvtári kultúrájáért sokat tevő kollégának ítél oda. 1990 és 1996 között Tóvári Judit, majd rövid ideig, 1996. szeptember 1-jétől 1997. február 28-áig Fülöp Géza, ezt követően az 1997/98. tanévben Kovács Zoltán, majd 1998-tól én kaptam megbízást a tanszék, később – a Matematika és Informatika Intézet megalakulásakor – a csoport vezetésére, a szakfelelősi munkára. A kollégák száma fokozatosan emelkedett egészen a kilencvenes évek elején elért tízfős létszámig. A második tanévtől fokozatosan kapcsolódtak be az új kollégák az oktatómunkába: Jakab Károlyné, Berecz Andrásné, L. Nagyné Bandi Emília, Pető Hajnalka, Vraukóné Lukács Ilona, Tóvári Judit, Bordé Katalin, Lupkovicsné Major Edit, V. Kokovay Zsuzsanna, Németh Kornél, Simonné Gőz Ágnes, Laskai Erika, Eszenyiné Borbély Mária, Salgáné Medveczki Marianna, Tóth Erzsébet. Neves szakemberek (Doszlop Miklós, Merkovszky Pál, Rába Tamás, Rába Tamásné, Nagy László, Bényei Miklós, Bihari Albertné, Gál Józsefné, Zselinszky Lászlóné, Kovács Zsuzsanna, Pappné Angyal Ágnes, Kovács Tibor,

* A „35 éves a Nyíregyházi könyvtáros képzés” alkalmából 2010. november 8-án, Nyíregyházán megrendezett tudományos konferencia nyitóelőadásának szerkesztett változata.

Toldi Gyuláné, Varga Józsefné, Virágos Zsoltné, Gellér Ferencné, Vavrinecz Veronika, Berecz József, Sári Mihály, Szabó Sándor, Szepesváry Tamás, Blaskóné Brösztl Márta, Cserhalmi Ferenc, Horváth Zoltánné, Koczkáné Kiss Ildikó, Takács Béla, László Gézáné) is segítették az oktató munka zavartalanását, amikor egyszerre több fiatal tanársegéd gyermekgondozási szabadságon volt.

Az 1995-ös létszámleépítéskor elvesztettünk három oktatói státust, ami nagyon érzékenyen érintette tanszékünket. Később három debreceni lakóhelyű kolléga választotta a Debreceni Egyetemet munkahelyéül. Jelenleg hat oktatói hellyel rendelkezünk, amelyből egy mostanában ürült meg, és egy intézeti adminisztrátor segítségével folyik a képzés. Jelenlegi oktatóink: Szerafinné Szabolcsi Ágnes főiskolai docens, szakfelelős, Boda István főiskolai tanár, Iszály György Barna főiskolai adjunktus, Kührner Éva főiskolai docens, Tanyiné Kocsis Anikó főiskolai docens.

Képzésünk szervezetileg 2000. január óta a Nyíregyházi Főiskola Természettudományi Karán a Matematikai és Informatikai Intézet keretein belül működik a programtervező informatikus, informatika tanár mesterszak, matematika alapszak és tanári mesterszakkal együtt, csoport formájában. Intézetigazgatóink voltak az első évben Varcza Árpád, 2001 és 2005 között Czeglédy István, jelenleg Gát György támogatja mindenben képzésünket. Az integráció során kialakított intézet jól működik. Nagyobb szervezeti egységként jelentősebb anyagi forrásokhoz jutottunk az elmúlt évek pályázatainak során, ami nem elhanyagolható a gépigényes szakokon. Mára elértük azt, hogy tíz számítógépes laborral, megközelítően 180 számítógéppel az intézmény legjobban felszerelt intézete lettünk. Oktatóink folyamatosan képzik magukat, publikálnak, kutatnak, szerepelnek a szakma hazai és nemzetközi fórumain. Nagy örömmel tölt el bennünket az a tény, hogy egy kollégánk habilitált, és az elmúlt öt év alatt minden oktatónk megszerezte a szak akkreditálásához szükséges PhD-fokozatot. Az eredmények mögött sok munka, kitartó tanulás és kutatás áll. A fokozat megszerzése további szakmai tervek kidolgozására sarkall bennünket. Az oktató munka mellett csoportunk kiterjedt szakmai kapcsolatokat ápol a hazai társtanszékekkel, könyvtárakkal és külföldi könyvtáros képző intézményekkel. (Danmarks Biblioteksskole, Koppenhága; Robert Gordon University, Aberdeen). 1994-től ingyenesen használjuk a ProQuest részeként a DIALOG adatbázis-szolgáltató központ több mint 900 adatbázisát a *Haladó online információ-visszakeresés és az Üzleti információk források* című tárgyakhoz. Az 1993–1997 közötti években a TEMPUS projekt lehetőséget teremtett nagy tapasztalattal rendelkező nyugat-európai könyvtárosképző intézmények megismerésére, oktatóink külföldi szakmai továbbképzésére, konferenciákon való részvételre, gépésítésre, tantervfejlesztésre és a szombathelyi társtanszék oktatóival való baráti kapcsolat kialakítására. Tanszéki koordinátorként lehetőségem volt megismerni a projektmenedzsmentet a gyakorlatban, és mindnyájunk számára nyelvi és szakmai ismereteink gyarapodását hozta az együttműködés.

A könyvtáros képzés tantervének változásai

A kezdetekben a szakma mai napig meglévő elméleti ismereteit tanultuk igen magas óraszámban, intenzív könyvtárhasználattal. Mi még szorgalmasan jegyzeltünk, és fél napokat töltöttünk a szükséges tananyagok tanulmányozásával a fő-

iskola központi könyvtárában. A tanult tantárgyak megnevezése – saját indexemből véve – igen beszédes, például *Művelődéstörténet, Művelődéstudomány, Könyvtártan, Katalógizálás, Olvasáspszichológia, -pedagógia, Osztályozás, Olvasószolgálat, Könyvtári tájékoztatás, Könyvtári technika, Könyvtárszervezés, -vezetés*. Kezdetben az óráink a mindenki számára emlékeztető „Nyárfásban”, egy felvonulási épületben voltak. Ezek a hagyományos szakmai ismeretek természetesen a '80-as évek végén és a '90-es évek elején is jelen voltak a képzésben. A számítástechnika könyvtári elterjedése azonban hatott az akkoriban érvényes tantervre, Tóvári Judit integrálta programunkba ezeket az új ismereteket. Nagy jelentőségű tantervi fejlődés az 1993–1997 között zajló TEMPUS-program segítségével történt, hiszen ekkor alakult ki a megfelelő infrastruktúra, és végső soron a nyugat-európai tapasztalatokat felhasználó korszerű tanterv. Rövid ideig, a program végén Fülöp Géza, a minden tanítványa által nagyra tartott, kedves egyetemi professzorunk bekapcsolódott a nemzetközi projektbe. A TEMPUS programot követően az 1997/98-as tanévtől bevezethettünk egy teljesen megújult, modulokba szervezett, két szakirányt kínáló (*információs menedzser, közművelődési könyvtáros*) új tantervet. Mindkét szakirány az információs technológia magas szintű használatát fejleszti, ötvözve az új könyvtári trendek ismereteivel. A szakma elméleti anyagai között helyet kapott az angol szaknyelvi terminológia és a korszerű menedzsment módszerek megismertetése is. Az akkoriban kétszakos, tanár szakkal párban álló képzés során elsajátított pedagógiai, pszichológiai, módszertani ismeretek mellé a közművelődési könyvtáros szakirány *Iffúsági és gyermekkönyvtári, Zenei és Helyismereti munka* című tárgyat kínálta. A képzést három éven keresztül könyvtári gyakorlatok kísérték, követve a megszerzett elméleti ismereteket.

A szak tantervét a 129/2001. (VII. 13.) Korm. rendelet megjelenését követően az előírásoknak megfelelően átalakítottuk. A 2002/2003-as tanévtől kezdődően intézményünk áttért a kreditrendszerre, így ennek megfelelően oktattuk hallgatóinkat a korábban bevált két szakirányon. Legnagyobb igény az információs menedzser szakirányra volt. A két szakirányon megegyezve oktattuk a *Haladó internet, Haladó online, az információ-visszakeresés, az Angol szaknyelv* tárgyakat. Ezeket kívül a következő hat-hat tárgy szerepelt tantervünkben: *Információs menedzser szakirányon*: Elektronikus adatbázisok, Alkalmazói programok, Home-page szerkesztés, Elektronikus publikálás, Információs rendszerek, Adatbázis és rendszer-menedzsment. *Közművelődési könyvtáros szakirányon*: Könyvművészet, Könyvésztörténet, Iskolai és gyermekkönyvtári munka, Helyismereti munka, Zenei gyűjtemények, Kézirattári, levéltári ismeretek.

A szakirány oktatói közé bevontuk a szakma nagy tapasztalattal bíró könyvtárosait. Néhány tárgy oktatási helyszínétől a Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár Gyermekrészlege, Zenei gyűjteménye és Helyismereti részlege, valamint a főiskolai Központi Könyvtár Folyóirat-olvasója szolgált. 2003 szeptemberében főiskolánk új épületszárnyal gazdagodott, amelyben az ország legmodernebb, 200 számítógéppel felszerelt olvasótermében egy megújult Központi Könyvtár és Szakirodalmi Információs Központ kapott helyet a korábbi terek teljes körű felújításával és bővítésével. Külön öröm ez oktatóinknak, hiszen az első könyvtári gyakorlatok színtere is ez a korszerű könyvtár.

A legújabb képzést érintő változás a Bologna-rendszerű lineáris képzésre való átállás volt, 2006 őszén megkezdődött főiskolánkon az informatikus könyvtáros

alapszak oktatása *információs menedzsment* szakirányon. Tantervünk kialakítása-
kor követtük az ország képzőhelyei által konzorciumban kidolgozott, majd a mi-
niszterium által jóváhagyott képesítési követelményeket.

A képzés szerkezete

A tanulmányok kezdetén tíz kreditpontot kell megszerezniük hallgatóinknak olyan tárgyak teljesítésével, amelyek az általános értelmiségi képzésbe tartoznak (filozófia, szociológia, nyelvművelés, EU-ismeretek, etika, közgazdaságtan). Ezzel párhuzamosan az alapozó modul 18 kreditjével az informatikus könyvtáros szak alapozó ismereteit szerezheti meg a hallgató (bevezetés a könyvtári ismeretekbe, kommunikációelmélet, kutatómódszertan, informatika, művelődéstörténet, bibliográfiai adatfeldolgozás, kommunikációelmélet II. szociológia II., angol szaknyelv). A tanterv szakmai törzstárgyai keretein belül 56 kredit teljesítése történik. Az itt megszerzett ismeretek tovább építik a szakmai tudást. A hagyományos bölcsész tartalom mellett erőteljesen megjelenik a számítástechnika könyvtári felhasználásának minden lehetséges oldala, kiegészülve a korszerű menedzsment módszerekkel. (művelődéstörténet, információ-visszakereső nyelvek, gyűjteményszervezés, szolgáltatásmenedzsment, információforrások, adatbázis-kezelés, online információkeresés, adatbázis- és rendszer-menedzsment, interneteszközök és -szolgáltatások, menedzsment). A felsorolt stúdiumokat a képzés első négy félévére helyeztük. Kiegészíti ezeket az ismereteket tíz kredit kötelező pedagógiai modul, ennek keretein belül négy tantárgy foglalkozik a pedagógia, a pszichológia, valamint a személyiségfejlesztés tudnivalóival. Az utolsó két félévben az *Információs menedzsment* szakirány tantárgyai mélyítik tovább a szakmai ismereteket 40 kreditponttal. A szakirány megtervezésekor kollégáimmal arra törekedtünk, hogy olyan tárgyakat oktassunk, amelyek az információs társadalom kihívásaira választ adva, valóban naprakész, korszerű ismeretekkel vértetik fel hallgatóinkat valamint a kultúra számos területén hasznosítható tudásra tegyenek szert. Tanulmányoztuk ezért az angol, dán, skót könyvtáros képzés jelentős intézményeit (Robert Gordon University, Aberdeen, Royal School of Librarianship, Koppenhága), amelyekkel a korábban, még 1997-ben lezárult közös TEMPUS-projekt keretein belül sikerült új tantervet kidolgoznunk, megismerkednünk. Több skót és dán kollégával mind a mai napig élő szakmai kapcsolatot ápolunk. A külföldi curriculumok és saját tapasztalataink alapján dolgoztuk ki a szakirány tartalmi kereteit tíz tantárgyban (információ- és tudásmenedzsment, internetkeresők, interneteszközök és -szolgáltatások, multimédia, PR, elektronikus publikálás, elektronikus adatbázisok, vállalkozói ismeretek, üzleti információ, minőségbiztosítás). A választható tárgyak kínálatával hallgatóink egyéni érdeklődés alapján tovább bővíthetik szakmai ismereteiket 12 kredit megszerzésével. Foglalkozhatnak a szerzői jog, a tudománymetria, a könyvművészet, a sajtótörténet, a helyismereti gyűjtemények, a zenei dokumentumok és gyűjtemények, a gyermekkönyvtári munka, valamint az internet programozása című stúdiumokkal. A képzés befejezéséhez további kreditet az intézmény által meghirdetett tárgyakból kell teljesíteni hallgatóinknak. A két félév során gondozott szakdolgozatért kapott 10 kredittel együtt jut el a tanuló a záróvizsgáig. A diploma feltétele még egy élő idegen nyelv-

ből megszerzett középfokú nyelvvizsga. Sajnos, igen magas azoknak a hallgatóknak a száma, akik a képzés végére nem tudják teljesíteni ez utóbbi előírást, annak ellenére, hogy intézményünk szervezett segítséget nyújt ebben is. Az angol szaknyelv tantárgy tantervébe integrálását is ez a körülmény indokolja. A helyzet javítására a hallgatók motiválásán kívül további hatékonyabb megoldásokat kell még kidolgoznunk a közeljövőben. Az elméleti ismereteket a képzés során 300 óra, 15 kredit (öt féléven keresztül 40 órás, valamint a negyedik félév után egy 100 órás nyári) szakmai gyakorlat egészíti ki. Gyakorló helyként kiválóan működő, különböző típusú könyvtárakkal alakítottuk ki munkakapcsolatunkat. A képzés megkezdésekor intézményünkön belül, az országos szinten is elismert Központi Könyvtár és Szakirodalmi Információs Központ elhívatott szakemberei vezetik be hallgatóinkat a felsőoktatási könyvtáros munkába és az akadémiai szféra számára elérhető adatbázisok használatába. Az elméleti ismeretek fokozatos gyarapodását követve a pályánkat választók a későbbiekben részt vehetnek a szervezetileg intézményünkhöz tartozó a két gyakorló iskola könyvtárának munkájában. Ezeket a féléveket követve jutnak el tanulóink a Jósa András Oktatókórház Kállay Rudolf Orvosi Szakkönyvtárába, ahol a speciális használói igényeket, a sajátos orvostudományi tájékoztatást, az orvos- és egészségtudományi adatbázisokat ismerhetik meg a gyakorlatban. A képzés végéhez közeledve bekapcsolódhatnak hallgatóink a város impozáns intézményének, a legmodernebb technikával ellátott, átépített Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár tevékenységébe. A nyári gyakorlatok színhelyét hallgatóink egyénileg választhatják, így szinte a könyvtárügy minden szintjén és területén tapasztalatokat gyűjthetnek. A gyakorlatok vezetői kiváló, jól képzett szakemberek, akik szinte jelképes összegért, gyakran azt is visszatartva, végzik munkájukat. Sokan közülük, ha lehetőségünk nyílik a pénzügyi fedezet előteremtésére, óraadói munkát is szívesen vállalnak. (Hatvani István, Bihari Albertné, László Gézáné, Bajnok Lászlóné, Szász Péter).

Oktatási módszerek

A hagyományos frontális osztálymunka évfolyam előadás formájában kiegészíti a kisebb csoportokra bontott team-munkát, a szemináriumokat. A felsőoktatásban alkalmazott évfolyamdolgozatok, kiselőadások, gyakorlati referenzs kérdések megoldása, tartalmi feltáró műfajok elkészítésének gyakorlása mindennapos a képzésünkben. Törekszünk arra is, hogy prezentációk, önálló értékelések készítését is elsajátíthassák hallgatóink. A tudományos munka módszereit, technikáját nemcsak szakdolgozatuk elkészítése érdekében, de a könyvtárosi munkában is megjelenő felhasználóképzés miatt is igyekszünk alaposan megismertetni hallgatóinkkal. Számos tantárgyunk esetében lépéseket tettünk a távoktatás módszereinek hasznosítására, elektronikus tananyagok kidolgozására. Az ország jelentős képzőhelyeivel közös TÁMOP-pályázatban (*Kurzusmegosztás elvén [OCW] alapuló informatikai curriculum és SCORM kompatibilis tananyagfejlesztés Informatikus könyvtáros BA, MA lineáris képzésszerkezetben*) digitalizált tananyagok tesztelését vállaltuk, amely feladat elvégzése épp az utóbbi időben történik. Önálló, oktatási céllal működtetett szervert (Moodle) üzemeltetünk. Az informatikai ismeretek, készségek elmélyítését intézetünkben több számítástechnikai labor tá-

mogatja, ahol a tanórákon kívül is gyakorolhatnak hallgatóink. A különböző tárgyakba folyamatosan integráljuk oktatóink legújabb kutatásainak eredményeit, hiszen a PhD-képzés során felhalmozott eredmények sajátos arculatot adnak képzésünknek. Számos tantárgyban fellelhetők így az internetes keresők, a programozás, a zenei dokumentumok, a menedzsment, a könyv-, könyvtár- és művelődéstörténet, a szakirodalmi tájékoztatás valamint az üzleti és EU-információk terén folytatott kutatások tapasztalatai. Eredményeinkről szakmai előadásokon, konferenciákon és publikációk formájában adunk számot. Szakmai műhelyként közös publikációk, előadások készítésével jól együttműködő közösséget alkotunk. Figyelemmel kísérjük a szakmai gyakorlatokról kapott gyakorlatvezetői értékeléseket, ezek is hatással vannak képzésünkre. Hallgatóinkat támogatjuk demonstrátori pályázatok benyújtásában, bár itt elég nehéz eredményt felmutatni. Törekszünk arra is, hogy a helyi szervezésű könyvtárszakmai rendezvényeken részt vegyenek. Néhány tanórában neves szakmai előadókat hallgathatnak a megyei könyvtár továbbképzéseiben. Minden félévben törekszünk egyéb közgyűjtemények rendezvényére elvinni hallgatóinkat – pl. Szabolcs-Szatmár Bereg Megyei Levéltár szakmai rendezvénye, a *Múltról mindenkinek* című előadás-sorozat, múzeumi kiállítás megtekintése. Informáljuk őket országos szakmai rendezvényekről, ezekre gyakran sikeres pályázatukkal több tanítványunk el is jutott. (Kovács Máté-émlékülés – Hajdúszoboszló, 2007; MKE-vándorgyűlések). Az ilyen események megismerése nagymértékben hozzájárulhat a fiatalok szakmai kötődésének erősítéséhez. Hallgatóink számára ezek az események megerősíthetik a közvetlen tanár–diák kapcsolatot is. Többen közülük sokszor utaltak már arra, hogy családiás, jó légkör veszi őket körül, ezért szívesen járnak a mi képzésünkre. Több hátrányos helyzetű tanítvány továbbtanulását támogattuk már, sorsuk alakulását az évfolyamfelelős, a szakfelelős is szívügyének tekinti. A tehetséges hallgatók közül pedig többen közreműködésünkkel tudták első szakmai publikációikat megjelentetni a könyvtári szaksajtóban. Ez örömmel tölti el az oktató kollégákat. A képzés szempontjából viszont nem tartjuk helyesnek, hogy szakmánk elveszítette a kétszakos, tanári szakkal párosított oktatás lehetőségét, és attól tartunk, hogy ezzel a későbbi elhelyezkedés lehetőségei is szűkülnek. Tanítványainkat ezért gyakran buzdítjuk párhuzamos képzés keretein belül második alapszak megkezdésére.

Terveink

A jövőben több energiát szeretnénk fordítani olyan, a képzéshez kapcsolódó tevékenységekre, amelyekre az éves hallgatói létszám és a fokozatok megszerzése miatti leterheltség okán nem volt módunk. Aktuális terveink, feladataink a következők:

- Csendes János, Fülöp Géza és neves helyi kötődésű könyvtáros személyiségek, mint Kovács Máté emlékének ápolása (szakdolgozat, pályamunka, Kovács Máté Alapítvány bemutatása). Mivel jómagam tagja vagyok a Kovács Máté Alapítvány Kuratóriumának, így különösen fontosnak érzem Kovács Máté emlékének ápolását. Évente külön tanórát szánok életműve megismertetésére és az Alapítvány tevékenységének bemutatására, a pályázati kiírások megismertetésére.

- Tananyagok digitalizált változatainak készítése – képzőhelyekkel közös TÁMOP-pályázat útján.
- A megye speciális közgyűjteményeivel szorosabb együttműködés kialakítása,
- Továbbképzések szervezése könyvtárosok számára (legutóbb a Megyei Pedagógiai Intézet szervezésében iskolai könyvtárosok részére).
- Bekapcsolódás szakmai képzésekbe (pl. segédkönyvtáros OKJ képzés a megyei könyvtár szervezésében).
- Végzett hallgatók számára kerek évfordulón „tanár–diák” találkozó szervezése.
- Szorosabb kapcsolattartás a társtanszékkel.

Végzett hallgatóink közül egyre többen tanulnak tovább a debreceni, a szegedi egyetem és az ELTE informatikus-könyvtáros, a könyvtárpedagógia-tanár mester képzésén, valamint gazdasági informatikus, web-programozó, igazgatásszervező, jogi, külkereskedelmi szakokon. Reméljük, hogy az egyre nehezebb gazdasági körülmények ellenére kollégáimmal együtt tovább dolgozhatunk a könyvtáros szakma társadalmi megítélésének javításán, és minél több érdeklődő, kreatív gondolkodású, a szakma iránt elhivatott informatikus könyvtárost képezhetünk. Érdeklődéssel figyeljük a bolognai folyamat, a képzések felülvizsgálatára, átalakítására vonatkozó friss híradásokat, amelyek – reményeink szerint – kedvezően fogják a mi képzésünket is érinteni.

IRODALOM

- Az információtechnika térhódítása az oktatásban / Eszenyiné Borbély Mária, Szerafinné Szabolcsi Ágnes, Per Knudsen. – In: A könyvtáros és információs szakemberképzés megújítása: Renewing the Education and Training of Librarians and Information Professionals: A LIS-TEN TEMPUS JEP (1994–1997) zárókonferenciájának előadásai / szerk. Murányi Péter. – BDTF. Szombathely, 1997. – 113–119. p.
- Teaching Information Sources and Business Information Sources and Services at the Department of Library and Information Sciences at György Bessenyei Teacher's Training College in Nyíregyháza / Ágnes Szerafin Szabolcsi, Anikó Tanyi-Kocsis. – In: Education for Information / ed. R. F. Guy, J. A. Large. – Amsterdam [etc.]: IOS Press, Volume 15., No. 3. (1997). Oct. – 235–239. p.
- Information technology and curriculum development at the Department of Library and Information Sciences at Gyorgy Bessenyei Teacher's Training College; Szerafin-Szabolcsi, A.; Tanyi-Kocsis, A.; Eszenyi-Borbely, M. Focus on International & Comparative Librarianship; 1997 Vol. 28, 168–170. p., 3. p.
- Változások a könyvtáros képzésben Információforrások és Üzleti információ./ Szerafinné Szabolcsi Ágnes, Tanyiné Kocsis Anikó. = Könyvtári kis híradó : a Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei könyvtárak lapja. –1997. 2. sz. 10. p.
- Renewal of LIS education from the point of view of international trends and social needs / Ágnes Szerafin Szabolcsi, Anikó Tanyi Kocsis, Mária Eszenyi Borbély. In: Proceedings of the 6th BOBCATSSS Symposium. Budapest, 1998.

- Európai Unió információs képzés a BGYTF Könyvtár és Alkalmazott Informatikai Tanszékén. / Szerafinné Szabolcsi Ágnes. = Könyvtári Levelező/lap, 1999. 6. sz. 37–39. p.
- A könyvtáros-informatikus szakemberképzés jövője a BGYTF Könyvtár és Alkalmazott Informatikai Tanszékén. / Szerafinné Szabolcsi Ágnes. = Tudományos és Műszaki Tájékoztatás, 2000. 6–7. sz. 279–281. p.
- Az iskolai könyvtárosok szerepe az új ismeretek közvetítésében – informatikus könyvtáros képzés Nyíregyházán. / Szerafinné Szabolcsi Ágnes. In: A könyvtár és információtudományi képzés helyzete és jövője: Tanulmányok. Budapest, OPKM. 2005. 144–151. p.
- Fülöp Géza a rendszerváltás tanszékvezetője a Nyíregyházi Főiskolán. / Szerafinné Szabolcsi Ágnes. = Könyvtári kis híradó : a Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei könyvtárak lapja. 2008. 3. sz. 14. p.
- A multimédia felhasználásának lehetőségei a Nyíregyházi Főiskola informatikus könyvtáros BA képzésében. / Tanyiné Kocsis Anikó, Szerafinné Szabolcsi Ágnes. In: „Multimédia az oktatásban 2010” Nemzetközi konferencia előadásai. DVD. Nyíregyháza, 2010. (megjelenés alatt)
- Tudásmenedzsment a weben, valamint a tárgykör oktatása a Nyíregyházi Főiskola informatikus könyvtáros BA képzésében. / Tóth Erzsébet, Szász Péter. = Képzés és Gyakorlat. 2010. 1. sz. 63–71. p.

Szerafinné Szabolcsi Ágnes

Változik a világ

Egy szabolcsi felmérés tanulságai

Miért jó olvasni? A válasz sokféle lehet. Mindenkinek van saját gondolata erről. Novák Péternek például a következő: „...*együtt lélegzem azzal, amit – általában csinálók –, de főleg az olvasmányélményeimmel, tehát ott vagyok, szereplő vagyok, lovaglok, kardozom, leugrok. Tehát ez gyerekkorom óta így megy és mindig képszerű élménynek élem meg ezeket a dolgokat. Tehát valamiféle filmként.*”¹

Fábry Sándor televíziós műsorvezető a könyvtárban szeret olvasni. Szavai szerint „*sört tudsz otthon is inni, de nem ugyanaz, mint amikor egy gyalult asztalhoz leülsz és csapolt sört iszol. Ugyanez igaz a könyvtárra. Van egy olyan szakrális jelleg, amikor az ember valóban kikapcsol minden egyéb mást; nem vesz fel telefont, mert nem lehet, nem rohan ki kenyeret kenni, (...)* de elvileg mindenki olvas és ez egy jó érzés. És, ha elfáradsz, akkor odanézel: – Nézd, ez még ott van! Ez még jegyzetel. Akkor még én is bírom...”²

Olvasni tehát jó! De olvasunk-e eleget? És ki olvas? És mit olvasunk? Hol olvasunk? Tudjuk, hogy a nyomtatott könyvpiac a válságát éli, és van-e még egyáltalán igény az olvasásra? Eltérőek a különböző társadalmi csoportok olvasási szokásai? Korosztályonként mások az emberek olvasási igényei? Kutatásomban ezekre a kérdésekre próbáltam meg választ keresni, kérdőíves módszer segítségével.

Az országban már számos alkalommal végeztek olvasási szokásokról felmérést, számos esetben a felnövekvő fiatalokat kérdezve. Én azonban az ország három leginkább szem előtt lévő társadalmi rétegére összpontosítottam. Az úgy-